

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 307/2017-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. mája 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Sergejom Romžom, Advokátska kancelária, Hrnčiarska 5, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 4 To 22/2016-2344 z 8. novembra 2016 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 4 T 75/2013 z 15. februára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED], o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. mája 2017 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46

ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 To 22/2016-2344 z 8. novembra 2016 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“) v spojení s rozsudkom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 T 75/2013 z 15. februára 2016 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie okresného súdu“).

2. Z obsahu podanej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 4 T 75/2013 z 15. februára 2016 uznaný vinným z prečinu nepravdivého znaleckého posudku, tlmočnickeho úkonu a prekladateľského úkonu podľa § 347 ods. 1 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), za spáchanie ktorého mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov, ktorého výkon bol podmienenečne odložený na skúšobnú dobu troch rokov. Krajský súd na odvolanie sťažovateľa uznesením č. k. 4 To 22/2016-2344 z 8. novembra 2016 zamietol sťažovateľom podané odvolanie voči napadnutému rozhodnutiu okresného súdu. V ostatnom podal sťažovateľ sťažnosť ústavnému súdu.

3.1 Sťažovateľ v podanej sťažnosti brojil proti svojmu právoplatnému odsúdeniu pre prečin nepravdivého znaleckého posudku, tlmočnickeho úkonu a prekladateľského úkonu podľa § 347 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, pričom svoju argumentáciu koncentruje predovšetkým do sféry skutkových zistení a v kontexte svojich hodnotiacich záverov namieta nesprávne právne posúdenie zisteného skutku a nedostatočné skutkové závery vyplývajúce z už vykonaného dokazovania. Vo všeobecnej rovine v súhrne konštatuje, že *„Porušenie práva na súdnu ochranu, podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie, podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... vidí v tom, že tak Okresný súd KOŠICE I, ako aj Krajský súd v Košiciach, sa pri svojom rozhodovaní nevysporiadal ústavne konformným spôsobom, s podstatnou procesných námietok a argumentáciou prezentovanou sťažovateľom tak počas hlavného pojednávania osobitne v koncentrovanej forme v prednese záverečnej reči, ako aj v obsahu písomne podaného odvolania. Sťažovateľ je toho názoru, že konajúce všeobecné súdy, pri svojom rozhodovaní, nerešpektovali procesné pravidlá týkajúce sa štruktúry napadnutých rozhodnutí, osobitne štruktúry ich*

odôvodnenia, normatívne ustanovených v § 163 ods. 1 písm. d), v spojení s ust. § 168 ods. 1 Tr. por.. V tejto súvislosti bolo povinnosťou konajúcich všeobecných súdov, v odôvodnení napadnutých rozhodnutí, okrem iného, uviesť ako sa vyrovnali s obhajobou obvineného (sťažovateľa). K námietkam obhajoby, súd I. stupňa, iba formálne a marginálne poznamenáva, na str. 6 napadnutého rozsudku, že obžalovaný vo svojej záverečnej reči nesúhlasil s posudkom ÚSI Žilina. K uvedenému sa žiada poznamenať, že námietky prezentované sťažovateľom, v jeho záverečnej reči boli oveľa štruktúrovanejšie, pričom sa týkali rozhodujúcich skutkových okolností zakladajúcich dôvodnosť uplatnenej právnej kvalifikácie, teda rozhodujúcich pojmových znakov tak objektívnej ako aj subjektívnej stránky trestného činu (prečinu), ktorý sa kladie za vinu sťažovateľovi. Sťažovateľ je zároveň toho názoru, že napadnutý rozsudok okresného súdu KOŠICE I, neobstojí v teste presvedčivosti a preskúmateľnosti (arbitrárnosti), ani z dôvodu, akým spôsobom sa konajúci súd vysporiadal s obsahom vo veci produkovaných dôkazov, keď tieto hodnotí v rozpore s ich obsahom, pričom nedôvodne favorizuje jednu skupinu dôkazov (svedčiacich v neprospech sťažovateľa na úkor druhej skupiny dôkazov (svedčiacich v prospech sťažovateľa). Jednoducho jednotlivým dôkazom prisudzuje význam, ktorý je v rozpore s ich obsahom.“. V kontexte uvedeného sťažovateľ teda namieta, „... že súd I. stupňa, sa pri hodnotení produkovaných dôkazov, neriadil procesnými pravidlami ustanovenými v § 2 ods. 12 Tr. por.“, pričom prizvukuje, že „Namietaná procesná neperfektnosť v postupe konajúceho súdu, pri hodnotení produkovaných dôkazov, nevyhnutne viedla k neúplným a nesprávnym skutkovým zisteniam, vykazujúcich znaky arbitrárnosti a neústavnosti. Namietané pochybenia v procesnom postupe a rozhodovaní konajúceho súdu sú o to závažnejšie, že postihujú rozhodujúce skutkové okolnosti, odôvodňujúce uplatnenie predmetnej právne kvalifikácie.“.

3.2.1 V konkrétnej rovine svojej argumentácie sťažovateľ poukázal na to, že «... bolo primárnou povinnosťou súdu I. stupňa, presvedčivým spôsobom sa vysporiadať so zákonnosťou znaleckého posudku spracovaného ÚSI Žilina, a to bol tak pri priberaní ÚSI Žilina do trestného konania, ako aj zákonnosťou podkladov, z ktorých ÚSI Žilina vychádzal pri spracovaní znaleckého posudku. Sťažovateľ v tejto súvislosti v priebehu celého trestného konania namietal, že ÚSI, bol do trestného konania pribratý v rozpore

s normatívnymi podmienkami ustanovenými v § 147 ods. 1 Tr. por. Podľa ust. § 147 ods. 1 Tr. por. znalecký ústav môže byť do trestného konania pribratý v dvoch prípadoch: 1. vo výnimočných a obzvlášť závažných prípadoch vyžadujúcich si osobitné vedecké posúdenie alebo 2. na preskúmanie posudku znalca; Z obsahu uznesenia vyšetrovateľa o pribratí ÚSI Žilina vyplýva, že ÚSI Žilina bol do trestného konania pribratý za účelom preskúmania posudku vypracovaného sťažovateľom, teda posudok vypracovaný ÚSI Žilina, za týchto okolností nadobudol charakter kontrolného znaleckého posudku, nie primárneho posudku, tak ako to ustanovuje a predpokladá prvá alinea ust. § 147 ods. 1 Tr. por. Namietanú nezákonnosť v procesnom postupe OČTK pri priberaní ÚSI Žilina, sťažovateľ vidí vtom, že OČTK, vrátane konajúcich všeobecných súdov, si nesprávne vyložili ust. § 147 ods. 1 Tr. por., konkrétne pojmový znak „na preskúmanie posudku znalca“, ktorý je potrebné, podľa názoru sťažovateľa interpretovať, v kontexte ust. § 142 a nasl. Tr. por.. tak, že ide o preskúmanie posudku znalca, ktorý bol pribratý v trestnom konaní, pričom sa vyskytli pochybnosti o správnosti jeho posudku, čo zjavne nie je tento prípad, keď do predmetného trestného konania, okrem ÚSI Žilina, iný znalec pribratý nebol, pričom znalecký posudok AUDI - POL-u, bol vypracovaný v rámci civilného sporového a nie trestného konania, a preto postupom podľa ust. § 147 ods. 1, druhá alinea Tr. por., preskúmaný byť nemohol. K uvedenému sa žiada poznamenať, že znalecký posudok AUDIT – Pol-u, má v predmetnom trestnom konaní, procesný status listinného dôkazu.».

3.2.2 V ďalšom namietol „... spôsob akým všeobecné súdy vykonali hodnotenie ďalších vo veci produkovaných znaleckých posudkov vypracovaných znaleckými organizáciami, ktorým súd priradil procesný status listinných dôkazov. V tejto súvislosti sťažovateľ namietal, že z obsahu napadnutých rozsudkov (ich odôvodnenia) nie je zrejmé, ako sa konajúce všeobecné súdy vysporiadali s nekonzistentnosťou v ich zisteniach a záveroch, ako aj uplatnených metódach a postupoch a osobitne k akým záverom a zisteniam dospeli vo vzťahu ku znaleckému posudku AUDIT - POL-u. V uvedenom smere sťažovateľ považuje napadnutý rozsudok za nepresvedčivý a nepreskúmateľný, a pre absenciu akejkoľvek vysvetľujúcej argumentácie aj za arbitrárny a popierajúci tak právo sťažovateľa na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia, podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.“.

3.2.3 Poukázal aj na spôsob „... hodnotenia produkovaných znaleckých posudkov... keď súdu I. stupňa, pri celkovom počte 6 posudkov, vyšla jasná matematická prevaha posudkov (dôkazov) svedčiacich v neprospech sťažovateľa v pomere 4 posudky v neprospech sťažovateľa a 2 posudky v jeho prospech. Sťažovateľ je toho názoru, že uplatnenie formálne matematickej kalkulácie, pri hodnotení produkovaných znaleckých posudkov, odporuje procesným pravidlám hodnotenia dôkazov, ustanovených v § 2 ods. 12 Tr. por., podľa ktorého súd hodnotí dôkazy získané zákonným spôsobom, podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadne jednotlivito ako aj v ich súhrne.“.

3.2.4 Sťažovateľ ďalej „... namieta... existenciu úmyslu (čo aj v eventuálnej forme) v jeho konaní, je objektívne vylúčená už len na základe samotnej premisy, z ktorej vychádzal znalecký posudok vypracovaný ÚSI Žilina, že tento nepochopil podstatu zadania znaleckého posudku. Jednoducho pokiaľ v konaní sťažovateľa, pri spracovaní predmetného znaleckého posudku, existoval omyl (ohľadom skutkovej okolnosti týkajúcej sa predmetu zadania) potom tento omyl vylučuje existenciu úmyselného zavinenie v konaní sťažovateľa, ktoré je nevyhnutné pre naplnenie subjektívnej stránky predmetného trestného činu, pričom existenciu nedbanlivostného zavinenia, ktoré ako jediné, v takomto prípade prichádza do úvahy, nepostačuje na vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti sťažovateľa za predmetný trestný čin. Uvedenú skutkovú okolnosť všeobecné súdy v napadnutých rozhodnutiach opomenuli vyhodnotiť, a preto v uvedenom smere sťažovateľ považuje napadnuté rozhodnutia za arbitrárne, zakladajúce porušenie práva na spravodlivé súdne konanie, garantované v čl. 6 ods. 1 Dohovoru.“.

3.2.5 V ostatnom namietol aj to, že „... všeobecné súdy v napadnutých rozhodnutiach sa opomenuli presvedčivým spôsobom vysporiadať aj s obsahom výpovedi [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ktorí participovali na spravovaní predmetného posudku ako konzultanti, a na základe odporúčania ktorých sa sťažovateľ rozhodol pre aplikáciu metódy na základe priemerného ročného kapitálového výnosu. Svedecké výpovede predmetných svedkov dostatočným spôsobom objasňujú okolnosti aj dôvody, pre ktoré sa sťažovateľ rozhodol aplikovať predmetnú metódu, pri výpočte ušlého

zisku, čo vo svojich dôsledkoch rovnako vylučuje existenciu úmyselného zavinenia v konaní sťažovateľa.“.

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„I. Okresný súd KOŠICE I, v konaní vedenom pod sp. zn. 4T 75/2013 a rozsudkom, zo dňa 15.02.2016. sp. zn.. 4T 75/2013, porušil základné práva [REDAKOVANÉ], zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva zaručené v čl. 6 ods. 1 a v čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

II. Krajský súd v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn.: 4To /22/20216 a uznesením, zo dňa 08.11.2016. sp. zn.: 4To/22/2016, porušil základné práva [REDAKOVANÉ], zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva zaručené v čl. 6 ods. 1 a v čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

III. Rozsudok Okresného súdu KOŠICE I, zo dňa 15.02.2016, sp. zn.: 4T 75/2013, sa zrušuje.

IV. Uznesenie Krajského súdu v Košiciach, zo dňa 08.11.2016, sp. zn.: 4To/22/2016, sa zrušuje.

Sťažovateľovi v súvislosti s právnym zastúpením advokátom, v konaní pred Ústavným súdom, vznikli trovy konania na náhrade trov právneho zastúpenia, v sume 245, 70 EUR vyhl. č. 655/2004 Z. z., v znení neskorších predpisov, za dva úkony (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti Ústavnému súdu, ako náhrada výdavkov, ktoré trovy sťažovateľ uplatňuje, v zmysle ust. § 36 ods. 2 zákona o Ústavnom súde.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak

o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak [§ 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. Návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

II.A

K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozhodnutím okresného súdu

6. V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, ktorý znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal

popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

7. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

8. Pokiaľ ide o napadnuté rozhodnutie okresného súdu v trestnej veci sťažovateľa, ústavný súd vzhľadom na už uvedené poukazuje na skutočnosť, že proti tomuto rozhodnutiu bolo možné podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok (čo sťažovateľ aj využil), a preto sťažnosť v tejto časti bolo potrebné odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.B

K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozhodnutím krajského súdu

9. V danom prípade podľa názoru ústavného súdu sťažovateľ nevyčerpal všetky prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho označených základných práv a slobôd v systéme všeobecných súdov účinne poskytuje, keďže proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu môže podať dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. g) a i) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). V sťažnosti sťažovateľom tvrdené skutočnosti o nezákonnosti vykonaných dôkazov, predovšetkým v rámci znaleckého skúmania a ním predstreté skutočnosti týkajúce sa nesprávneho právneho posúdenia zistených skutkových okolností v jeho trestnej veci sú potenciálnym dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) a i) Trestného poriadku, ktorého relevantnosť je oprávnený posúdiť len Najvyšší súd Slovenskej republiky v dovolacom konaní.

10. Ústavou daná právomoc neumožňuje ústavnému súdu nahrádzať rozhodovacia činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je táto založená zákonom alebo na základe zákona, t. j. v danom prípade na základe uplatnenia postupu podľa § 371 ods. 1 písm. g) a i) Trestného poriadku. Ústavný súd môže založiť svoju právomoc na konanie až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd, naopak, čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých sťažovateľovi dostupných a účinných prostriedkov nápravy. Aj podľa stabilnej judikatúry ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol domôcť ochrany v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a v okolnostiach veci Trestným poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi (I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

11. Ako to vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Keďže proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu je možné zo sťažovateľom tvrdených skutočností podať dovolanie [§ 371 ods. 1 písm. g) a i) Trestného poriadku], právomoc poskytnúť ochranu označeným základným právam sťažovateľa má Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, čím bola zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu. Z uvedených dôvodov bola preto aj táto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov konania uznesením ako neprípustná odmietnutá.

12. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. mája 2017